

Woekerpolis-affaire

Bron: www.wikipedia.nl

De **Woekerpolis-affaire** is de verzamelnaam van de ophef rond Nederlandse [beleggingsverzekeringen](#), ontstaan in [2006](#). De naam "Woekerpolis-affaire" is eind 2006 geïntroduceerd door het [Tros](#) programma [Radar](#). Deze term is vervolgens door de media overgenomen. De woekerpolis-affaire kwam aan het licht in [2006](#) door een onderzoek van de [Autoriteit Financiële Markten](#) waarin geconstateerd werd dat er veel mis is met beleggingsverzekeringen. Deze [verzekeringen](#) bleken complex en relatief duur te zijn. Ook worden verzekerden bij veel beleggingsverzekeringen groot financieel benadeeld bij tussentijdse beëindiging, de verzekeraars zouden hierover onvoldoende duidelijkheid geven. Daarnaast werden er veel gebreken aangetroffen met betrekking tot de overige informatie bij de [polissen](#). ^[1]

Bij een soortgelijke eerdere affaire, de [aandelenlease-affaire](#), hield de politiek zich lang afwezig. De woekerpolis-affaire stond vanaf het allereerste begin in de politieke belangstelling. De [minister van financiën](#) liet een eigen onderzoek verrichten.

Betrokken partijen

[Gerrit Zalm](#), [minister van financiën](#) bij het ontstaan van de woekerpolis-affaire

De gedupeerde consumenten zijn verenigd in twee stichtingen. De *Stichting Verliespolis* vertegenwoordigt 80.000^[2] particulieren en wordt gesteund door verschillende belangenorganisaties zoals de [VEB](#) en [Vereniging Eigen Huis](#). Via overleg probeert men tot een oplossing te komen met de verzekeraars.

De *Stichting Woekerpolis Claim* vertegenwoordigt enkele duizenden particulieren en heeft geen vertrouwen in overleg en probeert via juridische procedures en schadeclaims bij de rechter compensatie af te dwingen. De verzekeraars zijn verenigd in het Verbond van Verzekeraars (het Verbond). De gerechtelijke procedures beperken zich tot op heden (maart 2008) in één dagvaarding tegen Nationale-Nederlanden. In november 2007 heropende Woekerpolis Claim de eerder afgebroken besprekingen met de verzekeraars ^[3] Er zijn twee verschillende instanties die een rol spelen in het conflict. De eerste is de [Autoriteit Financiële Markten](#) (AFM) en is door de overheid aangewezen als toezichthouder op de financiële dienstverleners zoals de verzekeraars en haar tussenpersonen. Naast deze toezichthouder bestaat er een onafhankelijk klachteninstituut, *Klachteninstituut Financiële Dienstverlening* (Kifid). Bij het klachteninstituut kunnen consumenten terecht met klachten over hun financiële product. Minister van Financiën [Gerrit Zalm](#) stelde twee bemiddelaars aan die

klachten over de polissen zullen voorleggen aan de *Ombudsman Financiële Dienstverlening* dat onderdeel uitmaakt van het klachteninstituut.

Gebeurtenissen

[Hans Hoogervorst](#), voorzitter van de [AFM](#)

Op het weinig transparante karakter van kosteninhoudingen door verzekeraars is vanaf omstreeks [1995](#) herhaaldelijk kritiek uitgeoefend ^[4]. In [2003](#) publiceerde AFM een rapport over beleggingshypotheken, uit het rapport bleek een doorsnee huishouden met een [beleggingshypothek](#) 55 procent kans te hebben op een restschuld. In [2006](#) constateerde de AFM vervolgens dat beleggingsverzekeringen ondoorzichtig en relatief duur zijn en dat de informatie bij polissen onvolledig en soms zelfs onjuist is.

In de zomer van 2006 nam het Verbond van Verzekeraars het initiatief om een adviescommissie in te stellen met als opdracht de transparantie voor de consumenten in kaart te brengen. ^[5] Deze commissie stond onder leiding van de voormalige [minister van Justitie Job de Ruiter](#). De naam van de commissie was officieel 'Commissie transparantie beleggingsverzekeringen', maar stond bekend onder de naam 'Commissie De Ruiter'. Voordat de Commissie De Ruiter rapport uit bracht vond de uitzending van Tros Radar plaats in november 2006, die de Woekerpolis-Affaire in een stroomversnelling bracht. ^[6]

Op 24 november 2006 werd de website [www.polisopheldering.nl](#) opgericht. ^[7] Initiatiefnemers waren de Vereniging Eigen Huis, de Vereniging van Effectenbezitters en Independer. Deze laatste afficheerde zich hier niet als tussenpersoon maar als belangenbehartiger. Deze belangenbehartigers stelden een onderzoek in naar de premies en kosten die verzekeraars in rekening hebben gebracht.

Op 20 december 2006 bracht de Commissie De Ruiter rapport uit over de beleggingsverzekeringen. De commissie adviseerde het Verbond over de informatievoorziening bij toekomstige offertes. Bestaande gevallen liet de Commissie De Ruiter buiten beschouwing. ^[8] Het Verbond liet weten het rapport te ondersteunen en de aanbevelingen uit te voeren. Daarnaast zullen de verzekeraars de aanbevelingen ook toepassen op bestaande verzekeringen. ^[9] De verzekeraars hebben beloofd alle offertes van de 6 miljoen uitstaande polissen nog eens door te lopen. Als blijkt dat de kosten in de praktijk hoger zijn uitpakket dan was voorgespiegeld, komt er in individuele gevallen een regeling. ^[10]

Daarnaast gaf het Verbond van Verzekeraars in deze reactie aan waar de kosten uit bestonden, en dat er onderscheid moest worden gemaakt tussen kosten en premies voor aanvullende verzekeringen.^[11]

Rechtszaak tegen Nationale-Nederlanden

In juli 2007 startten de Stichting Woekerpolis Claim en de Vereniging Consument & Geldzaken een collectieve rechtsprocedure tegen Nationale-Nederlanden. De rechtbank van Rotterdam wordt gevraagd te bevestigen dat de voorlichting van Nationale-Nederlanden over de kosten en risico's van de beleggingsverzekering Flexibel Verzekerd Beleggen onvoldoende is geweest.^[12]

Overeenstemming tussen partijen

In maart 2007 hebben de belangrijkste betrokkenen, het Verbond van Verzekeraars, de Stichting Verliespolis, het Ministerie van Financiën en de Ombudsman Financiële Dienstverlening overeenstemming bereikt over de verdere aanpak van de problematiek. De problematiek wordt categoriaal onderzocht (Er worden steeds enkele zaken behandeld die representatief kunnen worden geacht voor een bepaalde productcategorie) om te bezien of er sprake is van gegronde klachten. Als dat het geval is zal de Ombudsman Financiële Dienstverlening, Jan Wolter Wabeke, aansturen op aanpassing van het product. Als de verzekeraar de aanpassing accepteert zal deze ook het initiatief nemen de aanpassing door te voeren voor alle verzekerden (ook voor diegenen die niet geklaagd hebben). Overigens is de verzekerde, in tegenstelling tot de verzekeraar, niet gebonden aan het advies van de Ombudsman.

Op de website van de Ombudsman wordt een lijst gepubliceerd met alle beleggingsverzekeringen. Per product wordt aangegeven of er door de Ombudsman uitspraken zijn gedaan, of er procedures lopen, en of verzekeraars tot aanpassing van de voorwaarden of reparatie zijn overgegaan. Consumenten kunnen via de website van de Ombudsman zaken aanmelden als zij over een op de lijst voorkomen product klachten hebben.^[13]

Advies van de ombudsman

De Ombudsman Financiële Dienstverlening, Jan Wolter Wabeke, publiceerde op 4 maart 2008 zijn aanbevelingen. Op verzoek van minister Bos deed Wabeke onderzoek naar de beleggingsverzekeringen. Wabeke concludeert in zijn advies dat verzekeraars een hogere dan marktconforme premie voor de overlijden- en arbeidsongeschiktheidsdekking in rekening hebben gebracht en dat er onredelijk veel kosten in rekening zijn gebracht. Wabeke gaf aan dat de kosten niet meer dan 2,5% van het belegd vermogen zouden mogen bedragen.

Naast de verzekeraars acht Wabeke ook de tussenpersonen, de overheid en de consument schuldig aan de ontstane problematiek. Wabeke stelt dat de tussenpersonen niet goed hebben geadviseerd, de overheid zich een onbetrouwbare partner heeft getoond door de fiscale regels meerdermalen te wijzigen en de consument niet goed heeft opgelet.

Gezien deze gedeelde schuld adviseert Wabeke de verzekeraars alle kosten die de 3,5% van het belegd vermogen overstijgen met terugwerkende kracht aan de consument terug te betalen. Deze compensatie levert de verzekeraars een kostenpost op van naar schatting 2 miljard euro. De compensatie dient uiterlijk in 2009 aan de consumenten te zijn uitgekeerd. ^{[14] [15] [16]}

De Stichting Verliespolis liet in een eerste reactie weten dat zij niets zien in het oordeel van Wabeke. Zij acht de verzekeraars als enige verantwoordelijk voor de ontstane problematiek. De kritiek op de overheid, tussenpersonen en consumenten wordt door Verliespolis weerlegd. De aanbevelingen van Wabeke worden door Verliespolis gezien als een startpunt voor verdere onderhandelingen met de verzekeraars. ^{[17] [18] [19]}

De Stichting Woekerpolis Claim liet zich in gelijksoortige bewoordingen uit. Zij acht de voorgestelde compensatie volstrekt onvoldoende. Stichting Woekerpolis Claim ziet het advies van Wabeke dan ook vooral als 'springplank' voor verdere compensatie. ^[20]

Het Verbond van Verzekeraars liet in een eerste reactie weten dat zij verwachten dat de verzekeraars de aanbeveling van Wabeke uiterst serieus zullen nemen. ^[21] Een aantal verzekeraars, waaronder [Aegon](#), [Delta Lloyd](#), [Nationale-Nederlanden](#), [Fortis ASR](#) en [De Amersfoortse](#), lieten in een eerste reactie weten de aanbevelingen van Wabeke over te nemen. De Achmea verzekeraars [Interpolis](#), [Avéro](#), [FBTO](#) en [Centraal Beheer](#) en [Reaal](#) hebben aangegeven niets te doen voordat er in de hele sector afspraken zijn gemaakt. ^[22] ^{[23][24]} Minister van Financiën [Wouter Bos](#) reageerde positief. Hij verwacht de regeling heel wat gedupeerden in staat moet stellen geld terug te krijgen. Hij gaf verder aan dat de consumentenorganisaties en verzekeraars er nu onderling uit moeten komen. ^[25]

Onafhankelijk feitenonderzoek

[Minister van Financiën Wouter Bos](#) gaf opdracht tot een feitenonderzoek

De Vaste Kamercommissie voor Financiën besloot op [8 februari 2007](#) na een debat met de Minister van Financiën ([Gerrit Zalm](#)) tot een onafhankelijk feitenonderzoek. Op 22 maart 2007 heeft de nieuwe Minister van Financiën (Wouter Bos) in een brief aan de Tweede Kamer aangegeven dat hij verwacht dat het aangekondigde onderzoek naar beleggingsverzekeringen eind mei van start kan. De taakopdracht voor dit feitelijk onderzoek wordt afgestemd met consumentenorganisaties, verzekeraars, de Ombudsman Financiële Dienstverlening en de [Autoriteit Financiële Markten](#) (AFM). ^[26] In juli 2007 werd bekend dat het feitenonderzoek is toegekend aan het [Instituut voor Financieel Onderzoek](#). Minister Bos verwachtte aanvankelijk dat het onderzoek nog in 2007 werd afgerond. ^[27] De afronding van

het feitenonderzoek liet echter tot 9 oktober 2008 op zich wachten.^[28] De uitkomst van het onderzoek wijst uit dat beleggingsverzekeringen te duur zijn, bij 73% van de beleggingsverzekeringen wordt meer dan 2% kosten in rekening gebracht, vervoegd afkopen van een beleggingsverzekering kan een zwaar negatief nettorendement ten gevolge hebben, waarbij moet worden gedacht aan -16,5%. Volgens de [Consumentenbond](#) wordt duidelijk dat bij de beleggingsverzekeringshypotheken van [AXA](#), [Nationale-Nederlanden](#), [Delta Lloyd](#) en Falcon de meeste kosten in rekening worden gebracht. De bond eist terugbetaling van het teveel betaalde geld wil en dat overheid en AFM er voor zorgen dat de kwaliteit van aanbieders, producten en adviseurs voor consumenten inzichtelijk wordt gemaakt.^[29]

Externe links

- [Stichting Verliespolis](#) Behartigt belangen van hen, die een beleggingsverzekering hebben afgesloten. Initiatief van [Vereniging Eigen Huis](#) en [Vereniging van Effectenbezitters](#).
- [Informatie van Verbond van Verzekeraars over beleggingsverzekeringen](#).
- [Site van het Klachteninstituut Financiële Dienstverlening en de Ombudsman Financiële Dienstverlening](#)
- [Autoriteit Financiële Markten](#)

Referenties

Referenties:

1. [Rapport: Beleggingsverzekeringen](#) Autoriteit Financiële Markten 17 mei 2006
2. [Ontleend uit persbericht: "Aanbeveling Ombudsman geen oplossing"](#) Stichting Verliespolis 4 maart 2008
3. [Persbericht: "Woekerpolis ruzie kan snel worden opgelost"](#) Stichting Woekerpolis Claim 22 november 2007
4. ["Koopsommen en premiestortingen: de consument betaalt, de overheid kijkt toe en de verzekeraars zijn lachende derde"](#), *Economische Faculteit van de Universiteit van Amsterdam* 1995
5. ["Advies aan het Verbond van Verzekeraars"](#) Commissie transparantie beleggingsverzekeringen (Commissie De Ruiter) 20 december 2006
6. ["Uitzending Tros Radar"](#) 6 november 2006
7. [Persbericht: "Consumentenorganisaties lanceren polisopheldering.nl"](#) Consumentenbond, Independer, Vereniging Eigen Huis en Vereniging van Effectenbezitters 24 november 2006
8. ["Advies aan het Verbond van Verzekeraars"](#) Commissie transparantie beleggingsverzekeringen (Commissie De Ruiter) 20 december 2006
9. [Persbericht: "Verbond van Verzekeraars neemt aanbevelingen commissie De Ruiter ook voor bestaande klanten over"](#) Verbond van Verzekeraars 20 december 2006
10. ["Kamer: compensatie gedupeerden beleggingsverzekering"](#) ANP 20 december 2006
11. ["Reactie 06-11-2006 op uitzending Radar"](#) Verbond van Verzekeraars 6 november 2006
12. ["NN voor rechter om voorlichting Flexibel Verzekerd Beleggen"](#) *Assurantie Magazine*, jrg. 29, nr. 14, pp 39
13. ["Wouter Bos houdt vast aan parallelonderzoek"](#) *het Verzekeringsblad* 15 maart 2007
14. [Boon, V. van den "Verzekeraars euro 2 mrd kwijt aan compensatie woekerpoliclanten"](#) *Het Financieel Dagblad*, 4 maart 2008
15. [Persbericht: "Aanbeveling ombudsman: Kosten beleggingsverzekeringen maximeren, deels consument compenseren"](#) Klachteninstituut Financiële Dienstverlening, 4 maart 2008

16. [^ "Aanbeveling Ombudsman Financiële Dienstverlening"](#) *Klachteninstituut Financiële Dienstverlening* 4 maart 2008
17. [^](#) Radio 1 journaal, 4 maart 2008
18. [^ "Aanbeveling ombudsman geen oplossing"](#) *Beursduivel.be* 4 maart 2008
19. [^ Persbericht: "Aanbeveling ombudsman geen oplossing"](#) *Stichting Verliespolis* 4 maart 2008
20. [^ Persbericht: "Lange, hete zomer voor beleggingsverzekeringen..."](#) *Stichting Woekerpolis Claim* 04 maart 2008
21. [^ "Ombudsman doet belangrijke aanbeveling"](#) *Verbond van Verzekeraars* 4 maart 2008]
22. [^ " Ombudsman presenteert aanbeveling beleggingsverzekeringen"](#) *Nationale-Nederlanden* 4 maart 2008
23. [^](#) "Ombudsman doet Aanbeveling over beleggingsverzekeringen" *Fortis ASR* 4 maart 2008
24. [^ "Verzekeraars compenseren woekerpolis"](#) *RTL Nieuws* 4 maart 2008
25. [^ Berg, M. van den "Consumentenclubs verguizen vergoedingsplan woekerpolis"](#) *De Financiële Telegraaf* 5 maart 2008
26. [^](#) "Onderzoek beleggingsverzekeringen start eind mei" *Verbond van Verzekeraars* 22 maart 2007.
27. [^](#) "Feitenonderzoek Financiën naar beleggingspolis eindelijk van start", *Assurantie Magazine* jrg. 29, nr. 14, pp 40.
28. [^ Feitenonderzoek beleggingsverzekeringen afgerond AFM](#), 9 oktober 2008
29. [^ Onderzoek AFM wijst uit: beleggingsverzekeringen te duur](#) *Consumentenbond.nl*
30. [^](#) "Ons voorland?" *Het Financiële Dagblad* 28 november 2006
31. [^ "Vergelijking Tros Radar met Engelse situatie kort door te bocht"](#) *Verbond van Verzekeraars* 8 januari 2007